Sahibi ve Yazı İşleri Müd. M. Emin Kantürk

Merkezhanesi: Cevdetiye Mahalle No. 4 Ankara Cad. - İstanbul

11 EKİM 1951 PERŞEMBE SAYI 15

Davet Nüshası

İşçi HaKKı

HAFTALIK SİYASİ MÜSTAKİL GAZETE

Perşembe Günleri Çıkar

Başyazarı: Kemal SULKER

Yıl: I — Fiyatı 10 Kuruş

Bursa İşçileri arasında Geçen Zevkli Bir Gün (Muammer ÖZERKAN'ın Bir Röportajı)

(Gelecek Sayıda)

Köylü ve şehirlinin acı durumu

Taşdevri hayatı süren köylü borç, işçiler ise ıztırap içinde kıvranıyor!

Milletvekilleri ve Valinin açıkladığı mühim hakikatler

Memleketin temelinde olup bitenler

KEMAL SULKER

Memleketin temelini teşkil eden köylünün ve işçinin durumu hiç de parlak değildir. Son haftalar içinde okuduğumuz demeçler, raporlar ve haberler bunu apaçık belirtmektedir. Yan sütunlarımızda okuyacağınız bir yazı, durumu bütün çıplaklığı ile aydınlatacaktır.

Artık kabul etmek zorundayız ki köylüsü ve işçisiyle ne yapacağını bilmiyen, gittikçe hüviyetini kaybeden mümevvel ile bu memleket bugünkü duruma göre ileri bir hayata doğru gitmekten uzaktır. Köyde aç, şehirde işsiz, mülevver lediklerinde. Ne toprak reformu yapılmış, ne sanayi kalkınması planlaşmış, ne fikir hürriyeti temin edilmiştir. Antidemokratik kanunlar yanında geniş arazi sahiplerini himaye eden, küçük köylüyü sömüren sınıfı destekliyen ve vurgunlarını dilediği gibi at oynatmasını emniyemiyen kanunlar değiştirilmemiştir.

Bu yıldan elindimiz köylü, velinimetimiz işçi mağdur durumdadır. Bu ise memleketin temelini çürütmekte, açlık ve yoksulluk pençesinden kurtulmuşan milyonlar, vatandaşlarda istikbali bakımından endişe doğurmakta bir manzara arzetmektedir.

Bu realiteler üzerinde durmak politika ve fikir adamlarının mevcut vaziyet karşısında hâlâ ciddi ve samimi bir «halkla kampanya» ya açılmamalarıdır, memleketin temelinde olup biten sosyal faktörlerin umumiyeye mal edilmemesidir.

Memleket realitelerini açıklıyacak, işçi ve köylünün haklarını savunacak sağlam bir siyasi Partinin yeri ve olmayışı da göz önüne de tutulacak olursa çalışan sınıf ve zümrelerin ne kadar dayanmak elde de kalmıştır.

Demokrat Parti saflarından ayrılanlar bir «Çiftçi Partisi» kurmak istiyorlarmış. Görünüşe göre bu Partiyi de toprak mülkiyeti altlarında olanlarını menfaatlerini sağlamaya uğraşacaktır.

Fakat ehven emeğinden başka bir şey bilmiyen işçilerin, ne kendisine, ne de ailesine orta halli bir hayat seviyesi sağlamıyan köylü, ne de şehirlerden şehirlere göç, ederek ne hoşuna o iş yapan, ne de Vatandaşlarına yardımcı olmayacak siyasi parti nerededir?

Bu Partinin mensup sınıflarını parçalıyacağı şüphesiz son — hem kaçınılmaz olan fikir unsurlarından mahrum olmayacaktır. Bu Partinin de, halk tabakası arasından çıkan mümevvezin de yaşayabilmesi temel dayanağı memleket meseleleri üzerinde teksif etmeden geçen günler, aylar, yıllar artık sona ermelidir. Uğrunda milyonlarca vatandaşımın canı verilen bu güzel memleket, mevcut insanların ülkesi haline getirilmelidir

Işsizlik âfeti, işçilerimizi yeniden ve daha kuvvetle kasıp kavurmağa başladı. İnşaat İşlerinin durması, tuğla harmanlarının işlerini azalttıması, köylülerin gün geçtikçe topraksızlaşmaları ve bü

(Devamı 4 ncü Sayfada)

Hamalların Şikâyeti

Bir sürü beleşçiler kömür yüklıyen işçilerin hakkına el sürüyor

1947 de kurulan, İst. Halk Komürleri Boşaltma İşçileri Sendikasının Başkanı Zeki Gürsu, Kuruçeşme Eşbinik Halk Komürleri Tevzi Deposundaki işçilere çıkarılan müşkülât hakkında bir arkadaşımıza şunları söylemiştir:

— Biz 120 arkadaş, Ku-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Milletvekili Mükerrem Sarol işçilere borcunuzu ödeyiniz!

Yabancı garson ve müzisyenler hâlâ çalıştırılıyor, Sendika Başkanı işverenlerin hışmına uğrayacak

Şehrimizdeki bütün Türk garsonları ve Türk müzisyenleri yabancı uyruklu garson ve müzisyenlerin kanunsuz olarak çalıştırılmasından şikayetçidir.

Bir aydan fazla bir zaman oldu Otel, Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri Sendikası Beyoğlu Halkevinde bir toplantı yapmışlardı. 4 Eylül günü yapılan toplantıda Batı musiki mensupları sendikası

(Devamı 4 ncü Sayfada)

Mersin Belediyesi de işçileri baştan atıyor!

Otel, Lokanta ve eğlence yerleri işçileri 18 saat çalıştırılıyor

Mersin (Özel) — Mersin Lokanta, Otel ve Eğlence Yerleri İşçileri Sendika Başkanı İsmail Seyral sendikanın 15 yıldanberi halledilmiyen derdi hakkında şunları bildirmiştir:

— Senelerden beri haksız olarak 18 saat çalışan garson arkadaşlarımızın, bu tahammül edilmez dertlerini halletmek için bir buçuk senedeberi Mersin Bele-

(Devamı 4 üncü sayfada)

Hasta işçiler Herekede sokakta beklemek mecburiyetinde kaldı

Sigorta dispanserinde doktorlar iş göremiyecek halde - Acil vakalar için bir tek yatak yok

Herekeden Mehmet Özsar adındaki işçi arkadaşımızın Sigorta Genel Müdürüne hitaben yazılmış aşağıdaki «açık mektup»u aldık. İlgilileri okuyanın dikkatini çekmek için neşrediyoruz:

«Bu İşçisi olan Herekeden fabrikasında bulunan ve bir tek yatağı olmıyan dispanserde doktorlarımız bir bir müşkülât içinde vazife görmektedir. Binanın kifayetsizliğinden

(Devamı 4 üncü sayfada)

Golden çikolata işçileri şikâyetlerini bildiriyor

İş müfettişi nasıl teftiş yapmış?

Çikolata ve Şekerleme İşçileri Sendikası kongresinde İşçilerden Fabrikasında İşverenlerden ve onların vekillerinden şikâyet edip durmuşlardır.

Bir İşçi şunları söylemiştir:

— Bir deryaya düşmüşüz. O deryadan yüzüp de çıkamıyoruz. Büyüklerimize çiçep da dertlerimizi dökemiyoruz. Fabrikamızda öyle manzara oluyor ki mümkünler patırdatı tutuyor.

Sendikacılar, inşallah imdadımıza şıbhıye gibi koşarlar.»

Bir bıçak sırtı olmuştur. Bir başka işçi de demiştir ki:

— İşçi mümessilleri adeta

(Devamı 4 ncü Sayfada)

Eyüb Sigorta Dispanseri nerede yapılmalı

Bir kısım işçiler Musevi hastahanesinin satın alınmasını istiyor

(Yazısı 3. cü sayfadadır)

Bakırköy işçilerinin odun derdi

Müteahhidin, sözünü tutmadığı bildiriliyor

Bakırköy Sümerbank Bez Fabrikası İşçi Mümessilleri, İşçilerin başlık odun ihtiyaçlarını karşılamağa karar vermiştir. Müteahhitlerden Mesut Kerimolla bir mukavele yapılmıştır. Müteahhit İşçilere çekisi 13,5 liradan kuru Rumeli meşesi vermeyi kabul etmiştir. Fakat, iddiaya göre, müteahhid İşçilere yaş meşe ile karışık odun vermeğe kalkışmıştır.

(Devamı 4 ncü Sayfada)

İzmit İş bulma ajanlığı açıldı

İş ve İşçi Bulma Kurumu İstanbul Müdürlüğüne bağlı olmak üzere İzmitte bir ajanlık tesis edilmiş ve bu ajanlık 5 Ekimde törenle açılarak faaliyete başlamıştır.

Törende İş ve İşçi Bulma Genel Müdürü ile Kocaeli Vali muavini, İzmit Belediye Reisi, siyasi partiler ve matbuat mümessilleri, Kağıt Fabrikası ve diğer işyerleri sahip ve mümessilleri, Sendikalar ve İşçi Sigortaları temsilcileri ile şehrin ileri gelenleri hazır bulunmuşlardır.

İzmit'te İş ve İşçi Bulma Ajanlığı tesis edilmiş olması muhitte büyük bir alâka ve sempati ile karşılanmıştır.

Bira işçileri yeni yönetim kurulu

Bomonti Bira Fabrikası İşçileri Sendikası kongresi yapılmıştır Yeni Yönetim Kurulu aşağıdaki şekilde teşekkül etmiştir:

Başkan: Seyfi Demirsoy (237), Başkan vekili: Ahmet Ulusoy (155), Muhasip: Rifat Kıray (203), Veznedar: Naki Şenkan (225), Sekreter: Nizamettin Yalçınoyuz (207), Üyeler: Şükrü Şenyılmaz (225), Koçö Asmacı (212), Hüseyin Afacan (159), Neşet Belgin (145), Mustafa Öztürk (126), Bilâl Kutlu (121).

Başarılar dileriz.

DARILMAÇA YOK!

Ayrılık yarı ölmekmiş..

Gazetecinin vazifesi, Lala Paşa eğlendirmek, mediyeler döşenmek değildir. Okuyucusuna doğru haber, doğru fikir vermektir. Şahıslara değil, davaları bağlanan gazetecinin her zaman düşmanı olacaktır. Fakat gazeteci, düşmanım var diye davasından ayrı düşerse mânen ölür.

Sendikacının vazifesi de, nâmuslu gazetecininki kadar güçtür. Yorucudur. Hattâ daha çetindir. Bu yolu, bu güç işi, bu yorucu vazifeyi bırakıp da, lakırdıyla dolu dizgin ad koşturtuluncu. O vakit davadan ayrılık başlar.

GÜNDEK

Emekli Sömendöfer İşçisi Konuşuyor :

Sendikalar ve siyaset meselesi

Sendika taraftarlığından ne anlamalıyız?

Sendikalar siyasal değildirler. Bizde bunu böylece kaydetmişlerdir. Fakat bugün İşçiliği protesta, ölçüsü iş ücretlerinin arttırılması gibi mücadelesini sendikalarla güdemiyen bir İşçi meseleleri dahi bir bakıma siyasidirler, Çünkü bu meseleler resmî emirle iktisadîdirler. İktisadî meseleleri siyasetten ayırmanın ilmen de, tatbikat bakımından da imkânsızlığı herkesin malûmudur.

Misâlâ ben şahsan Fransayı gördüm. Batı Avrupa da günde yetmiş yaşlı kapak çeşit siyasî dalaşdöner. Nihayet İşçiler de beşer, dörşer, şaşarlar. Yani her insan gibi o da veya bu siyasî cereyana kapılabilirler. Lâkin onlar Sendika siyaseti benimserlerse benimsesinler İşçi olmaktan çıkamazlar. İşçilerin birbirlerinden ayrılmasına müşterek mukadderat ve menfaatleri vardır. Siyasî kanaatları her ne olursa olsun, İşçiler kendi menfaatlarının iktisadî faydası ve gidişi için el birliği etmiye mecburdurlar. İşte bu elbirliği sendika şeklini almada evveden fiile çıkar. Nazi ki bir milletin içinde her dinden insanların bulunması onlarını aynı milletten olmalarına engel değilse, tıpkı bunun gibi bir sendika içinde de her siyasî kanaatte İşçi bulunması onların bir sendika etrafında birleşmelerine mani değildir. Şahsan İsviçreden geçtim. Bu memlekette bir yerinde Almanlar, öte tarafında Fransızlar, bir başka kısmında İtalyanlar aynı yurt dilden konuşuyor ve yaşıyorlar. Ama hepsine sorarsanız İsviçreli olduklarını söylüyorlar. Keza; Çinde ve Hindde Hıristiyan, Müslüman, Budist, Yahudi, Parpesnet ve hattâ Çinli ve Hindli yaşarlar. Bunların hepsi de Çin ve Hind milletindendir. Kanatlarına sendikalar için de durum böyledir. İşçilerimiz arasındaki siyasî fikir ve kanaat ayrılıkları sendika ve ninâ birliklerine engel olmamalıdır. Demokrat bir idare nasıl aynı milletin her sınıf, her zümre, her ırktan fertlerini bir olmuş kanun nazarında eşit sayıyorsa, tıpkı bunun gibi, sendika da, üyeleri lekeler taheer hangi siyasete taraftar olurlarsa olsunlar onları her şeyden önce bir işçi olarak güdüşünü basar. Camiye girenlerüslümanın içinden neler geçirdiğini kimse sormaz. Orada ne yaptığına bakılır. Sendikanın sözünden farkı siyasî ve vicdanî düşüncelerin bakımından tamamen lâyik olmasıdır. Sendika İşçileri de beğendikleri siyasî kanaatı taşımakta her vatandaş gibi serbestlerler.

Ne yazık ki biz bu işte hâlâ kepâlîlayızın devresindeyiz. Osmanlı sağlığını yaşıyoruz. Kendi yurtdaşlarımıza karşı Allah, yeniçerilerde İşçi sınıfı nasıl telâkki ediliyor? Bunu anlamak için tarih sahifelerini çevirmemiz lâzım geliyor.

Yün, İngilterenin başlıca istihsal maddesidir. Bu yün kendi arazisinin koyun, keçi, bunlara da merlar İdamdı. Yün bol kâr getirdiği için İngiltere halkı tarafından «mukaddes bir» eşya addedilüyordu. Bu bakımdan bunu dile etmek için ölümü hayvanları bileyebilecek mer'alara İhtiyacı vardı. Bu bakımdan mer'alar geniş ve büyük köylün istimlâk seyrî arzulendi. Köylüleri topraklarından bu seyir İngiltede bıçak devreye ayrılır. Birinci devre 15 inci asrın sonundan başlar ve 16 ncı asrın sonuna kadar süre. 150 senelik bir duraklama devresi geçtikten sonra 18 inci asrın İkinci yarısında İkinci devre başlar. Bu devre de 19 uncu asrın İkinci yarısında sona erer.

İşçi sınıfının İngilterede doğuşu, şekline Köylülerin sınıf arzu ikinlâptan önceki köylülerin halini hâtırlamaz gerektir.

İngilterede sınıf inkılâp yapılmadan evvel müstakil küçük toprak sahipleri memleketin büyük bir çoğunluğunu teşkil ediyordu. Bu sahipler kendi kendilerinden tâbi olan köylü sayısı de ölçülüyordu. Onun için toprak derecesinde bu küçük köylüleri kendi tabiyetlerine bağlı bir halde yaşatıyorlardı. 15 inci asır, toprak sahibi köylüler için parlak bir devrdi. Köylülerde topraklar yavaş yavaş elden ele geçti. Nihayet 15 ve 16 ncı kırınmme negredilmesi, bu köylülerin tamamen hiçe sayılmaya ve ortadan kaldırılmaya, Bu suretle hukûkî haklarını kaybetmiş toprak sahipleri ürerinde devam etürmeğe başladıkları tazyiki ve istismarı anlamak istiyorsa, Lordlar bu hakkında aleyhinde bulundular. Fakat İngiliz aleyhinde bu fikirlerinde dayanan kapalı bir bünyesi vardır. Lordlar, Hıristiyan İngiltere İstisadî İşçibbsu bahis meyzuu edegildi. Ticarî ve sınai talepbaşlıklara karşı kul kelimesten kurtulmuyoruz. Falan İşçi falan sanayi bellyoruz, veya vakıyle belemiş diye sendikalara alıyoruz kalıyoruz.

Ote taraftan zenclere hürriyet tanımıyan Amerikanın siyasî ve iktisadî mevzuatlarını, Avrupa eden bir yabancı sendikasayı alıkıslıyanlar olsun.

Haremlikte sahab ve ağa tasmlarını giğlerce zikkınalmıp her tıtıla ipini gördükten sonra selâmlıkta ağa ve efendilerinin yüzüne gözü keyfi taahyan Osmanlı ağalığı yaşmıyalım.

Yalnıvevrlik, sahımlık gücel zeydir.

Dünya işçi sınıfı tarihine bir bakış

İngilterede işçi sınıfının doğuşu ve İşçizler ordusunun teşekkülü

İngilterede İşçi sınıfı nasıl teşekkül etti? Bunu anlamak için tarih sahifelerini çevirmemiz lâzım geliyor.

Yün, İngilterenin başlıca istihsal maddesi idi. Bu yün kendi arazisinin koyun, keçi, bunlara da merlar İdamdı. Yün bol kâr getirdiği için İngiltere halkı tarafından «mukaddes bir» eşya addedilüyordu. Bu bakımdan bunu dile etmek için ölümü hayvanları bileyebilecek mer'alara İhtiyacı vardı. Bu bakımdan mer'alar geniş ve büyük köylün istimlâk seyrî arzulendi. Köylüleri topraklarından bu seyir İngiltede bıçak devreye ayrılır. Birinci devre 15 inci asrın sonundan başlar ve 16 ncı asrın sonuna kadar süre. 150 senelik bir duraklama devresi geçtikten sonra 18 inci asrın İkinci yarısında İkinci devre başlar. Bu devre de 19 uncu asrın İkinci yarısında sona ere.

İşçi sınıfının İngilterede doğuşu şekline Köylülerin sınıf arzu inkılâpten önceki köylülerin halini hâtırlamaz gerektir.

İngilterede sınıf inkılâp yapılmadan evvel müstakil küçük toprak sahipleri memleketin büyük bir çoğunluğunu teşkil ediyordu. Bu sahipler kendi kendilerinden tâbi olan köylü sayısı de ölçülüyordu. Onun için toprak derecesinde bu küçük köylüleri kendi tabiyetlerine bağlı bir halde yaşatıyorlardı. 15 inci asır, toprak sahibi köylüler için parlak bir devrdi. Köylülerde topraklar yavaş yavaş elden ele geçti. Nihayet 15 ve 16 ncı kırınmme negredilmesi, bu köylülerin tamamen hiçe sayılmaya ve ortadan kaldırılmaya, Bu suretle hukûkî haklarını kaybetmiş küçük toprak sahipleri ürerinde devam etürmeğe başladıkları tazyiki ve istismarı anlamak istiyorsa, Lordlar bu hakkında aleyhinde bulundular. Fakat İngiliz aleyhinde bu fikirlerinde dayanan kapalı bir bünyesi vardır. Lordlar, Hıristiyan İngiltere İstisadî İşçibbsu bahis meyzuu edegildi. Ticarî ve sınai talepkul kelimesten kurtulmuyoruz. Falan İşçi falan sanayi bellyoruz, veya vakıyle belemiş diye sendikalara alıyoruz kalıyoruz.

Ote taraftan zenclere hürriyet tanımıyan Amerikanın siyasî ve iktisadî mevzuatlarını, Avrupa eden bir yabancı sendikasayı alıkıslıyanlar olsun.

Haremlikte sahab ve ağa tasmlarını giğlerce zikkınalmıp her tıtıla ipini gördükten sonra selâmlıkta ağa ve efendilerinin yüzüne gözü keyfi taahyan Osmanlı ağalığı yaşmıyalım.

Yalnıvevrlik, sahımlık gücel zeydir.

İngilterede işçi sınıfı nasıl teşekkül etti? Bunu anlamak için tarih sahifelerini çevirmemiz lâzım geliyor.

Yün, İngilterenin başlıca istihsal maddesidir. Bu yün kendi arazisinin koyun, keçi, bunlara da merlar İdamdı. Yün bol kâr getirdiği için İngiltere halkı tarafından «mukaddes bir» eşya addedilüyordu. Bu bakımdan bunu dile etmek için ölümü hayvanları bileyebilecek mer'alara İhtiyacı vardı. Bu bakımdan mer'alar geniş ve büyük köylün istimlâk seyrî arzulendi. Köylüleri topraklarından bu seyir İngiltede bıçak devreye ayrılır. Birinci devre 15 inci asrın sonundan başlar ve 16 ncı asrın sonuna kadar süre. 150 senelik bir duraklama devresi geçtikten sonra 18 inci asrın İkinci yarısında İkinci devre başlar. Bu devre de 19 uncu asrın İkinci yarısında sona ere.

İşçi sınıfının İngilterede doğuşu şekline Köylülerin sınıf arzu inkılâpten önceki köylülerin halini hâtırlamaz gerektir.

İngilterede sınıf inkılâp yapılmadan evvel müstakil küçük toprak sahipleri memleketin büyük bir çoğunluğunu teşkil ediyordu. Bu sahipler kendi kendilerinden tâbi olan köylü sayısı de ölçülüyordu. Onun için toprak derecesinde bu küçük köylüleri kendi tabiyetlerine bağlı bir halde yaşatıyorlardı. 15 inci asır, toprak sahibi köylüler için parlak bir devrdi. Köylülerde topraklar yavaş yavaş elden ele geçti. Nihayet 15 ve 16 ncı kırınmme negredilmesi, bu köylülerin tamamen hiçe sayılmaya ve ortadan kaldırılmaya, Bu suretle hukûkî haklarını kaybetmiş küçük toprak sahipleri ürerinde devam etürmeğe başladıkları tazyiki ve istismarı anlamak istiyorsa, Lordlar bu hakkında aleyhinde bulundular. Fakat İngiliz aleyhinde bu fikirlerinde dayanan kapalı bir bünyesi vardır. Lordlar, Hıristiyan İngiltere İstisadî İşçibbsu bahis meyzuu edegildi. Ticarî ve sınai talepkul kelimesten kurtulmuyoruz. Falan İşçi falan sanayi bellyoruz, veya vakıyle belemiş diye sendikalara alıyoruz kalıyoruz.

Ote taraftan zenclere hürriyet tanımıyan Amerikanın siyasî ve iktisadî mevzuatlarını, Avrupa eden bir yabancı sendikasayı alıkıslıyanlar olsun.

Haremlikte sahab ve ağa tasmlarını giğlerce zikkınalmıp her tıtıla ipini gördükten sonra selâmlıkta ağa ve efendilerinin yüzüne gözü keyfi taahyan Osmanlı ağalığı yaşmıyalım.

Yalnıvevrlik, sahımlık gücel zeydir.

Yazan : **Cahit UMUT**

Toprakların durumu şu idi:

14 üncü ve 15 inci asırlarda mer'alar ve otlaklar sürülen arazîye nisbetle 3 - 4 defa küçücük idi. Halbuki 17 inci asırda bu nisbet bire bir ölçülüsünde idi. Lordlar, kendi sürülerini kendi topraklarında otlatıyorlardı. Gayet az toprağa sahip olan emlâk sahipleri lordların irade ve arzularına tâbi olyordu. Lordlar bütün top yekûnuna sahibi gibi idiler. Nihayet lordların, küçük toprak sahipleri üzerindeki baskıları o hale geldi ki küçücük toprak sahipleri ürün elerinde hiç bir arazi parçası kalmadı.

Lordlar topraklarını çitle çevirmişlerdi. Bu tarafta da mer'a yok çağlıyor, Lordlar, âciz durumda duşen köylülerin evlerini yıkıyordu. Küçük köylüler hiç bir iş yapamıyacaklarını anladıkları için, kendi topraklarını lordlara mecburunlukla vermeğe başladılar. Ve çıkacak olarak, çalışmayı tercih ettiler.

16 ncı asırda kilâselere ait büyük toprakların Kral eline geçmesi ve Kral tarafından satılmaya başlanması ile küçük köylü topraklarının zerci istimlâki hareketi başlamış oldu. Kralla ait topraklar ile ilâhî topraklar ile köylülerin toprak sahiplerinin eyyam haline geldi. Tüccarlar köylülere bedel satılan Kral, kopı kârını hıraladıklar. Koyun sürüleri belâlerine ile inek arasında ve bunlarla aksamı arasında ve bunlarla aksamı istimlâkı son derece artı. Çiftçiler birleşip büyük çiftlîler halini aldı. 19 uncu asrın başlarında toprak sahipleri ile köylülerin birleşmesinde ve etâlîlîy arazi bin etrafının çitle çevrilmesinde gözülen sürülen sebepleri başlıca sınıf arasın beşlamsa ve şehirlerde ve sanayi ve ticaret ve ticaret ve sanayi ve ticaret ve sanayi ve ticaret ve sanayi

İŞÇİ Röportajları

Yazan: İbrahim Güzelce

Sarıgöl Tugla Harmanındaki İşçilerin Acıklı Durumu...

Hastalanırlarsa yardım eden olmaz - Tatil günleri de çalışırlar, aynı ucuz yevmiyeyi alırlar 30-40 kişi çalısırlar ama is kanununa tabi değiller

(Geçen sayıda çıkan kısmıda, Sarıgöl tuğla harmanı çalışanlarından röportajcı arkadaşımız, bir işçi ile konuştuğunuz yazmıştı. 30 — 40 kişinin çalıştığı tuğla harmanının İş Kanununa tâbi olmadığını söyleyen işçi şunları bildirmişti:

— Gecelerdi İş Kanunundan bahsetti diye İstanbul'u bir arkadaşımızı patron istesin diye...

Bu konuşma şöyle devam ediyor:

— Bu arkadaşınız ne dedi size?

— Bir gece yarısı, dehşetli bir yağmur yağmıya başladı. Hepimiz yataklarımızdan fırladık. Tuğlaları kurtarmak için tam 3 saat yağmurun altında çeşitlendi. Hafta sonu, paralarımızı alırken, o, yağmurlu gecede çalışğımız 3 saati de istemiş. Ben ona vermemiş. Arkadaşı buraya yeni geldiği için bilmiyordu. Halbuki bizim bu birimiz, ne kadar çalışırsak çalışalım yevmiyemizden, başka bir şey alamıyız. Gece, koğuşta, o arkadaş bu sözü dediğinde kendim bile şaştım. «Kanun var» dedi. «Nazil vermezlermiş». Ertesi gün kahya adamcağın gecesöylediklerini aynı patrona haberletmiş. Patron: «Ben böyle adam istemem» diye yol verdi.

— Oya siz yirmi dört saat gündüz çalışğınız halde gene aynı yevmiyeyi alacaksınız öyle mi?

— Tabi! Beyim, diye gülüşmedi... Aynı yevmiyeyi almayıp da ne yapacak?...

— Hasta olduğunuz zaman patron yevmiyelerinizi verir mi?

— Vermez... Kışğıda yatarı, yi olursak ne alâ, yoksa biri hastahanesine yatırtır...

— Peki, hayvanın yaralandığı gündüz ne yapıyorsunuz?

— Hiçi. Otururuz.

— Ya yevmiyeler?

— Vermezi...

— O zaman senin 2,5 lira olan yevmiyeni haftanın 2 günü yağmurlu olursa 150 kuruşa düşer'ki...

Başını önüne eğdi. Mütesasim olmuş bir hali vardı. Kısa bir müddet düşünüldükten sonra, çaresizlik içinde kalmış bir insan hallile başını sol omuzuna doğru eğerek:

— Eğden başka ne gelir beyim? dedi.

Trabzonlu Hasan Bulut'a alâkahasmarladık diyerek ilerledim. Birsa dördde, 60 - 65 yaşlarında kadar tahmin ettiğim bir İhtiyar, el arabasına pişmiş tuğlalardan dökülen parçaları doldurmuş sürüyordu. Selâm verdim. Mukabele etti.

— Bir şeniye veyahut baba, dedim.

— Tuğla peşlegin diye çamurun içine katlıyor, dedi.

Dermansız gördüm bir hâli ona:

— Hastasın galiba, diye sordum.

— Eh pek iyi de değilim hani, diye gülümsedi.

— Kaç lira yevmiye alırsın?

— 2 lira.

— Çok az... Kaç saat çalışıyorsunuz?

— Sabahları 7 de işbaşı yapartı akşamı 7 sine kadar... Ben Rahmide oturuyum. Eve varıncaya kadar 8 oluyor. Çok kereler de 8 - 8,5 da akşamı kurtuluruz bundan.

— Kaç kişiye bakıyorsun bu yevmiye ile?

— Anlamak ne demek oğlum?... Bir kaç kuruş yardımımız oluyor işte... Oluyoruz ki... Evde... Ne olursa bakan 2 torunu, kocası askerde bir de gelin var... Bak, hasan bu günlerde sona ereecek... Ondan ona ne yapacağız? Gençlerin bile boşta kezdiği bu zamanda, benim gibi ihtiyara kim iş verir ki?...

İçim burkuldu. Yürüdüm. 2,5 lî ne yevmiyeye nüfuslu 11 - 12 asâr çalışmak.. Hem de binbir mahrumiyet ve en ağır çalışma şartları altında.. Kendisinin bozarım bile güç doyuran bir ücret karşılığı çalışan bu beli bükülmüş ihtiyarın, onbin tanesi bakiyeye gelmiş olan 2 torunu gözlerinin önünde canladı. Sonra, Ticaret odasının geçtiğime endekinde 3 metrelik bir alemin yapışabilmesi için ileri sürülen rakamları düşündüm...

Ocaklar arasında dalgın dalgın dolaşıyorum. Bu ocaklar tam bir haftadır durmamasına geceli gündüzlü yanıyormuş. Geceleyin bunları yağmurdan korumak için istiflerini branda ile örmeye çalışan işçilerden ürkünün, korunur gelmelerinden dişleri kenetlenmiş, ölüm etraflarında pırendemiş. Fakat, bir kere yanmaya başlar ölmemişler. Tesadüf ederiyorum, gütkü, hâdise meydana geldiği zaman, hastaları bir hastahaneye sevkedecek imkânlarından tamamen mahrum bulunan bu harman için bu iş âdata bir sefer ve nerlik demek ki, bu kadar kolay olmasın kim?.. Bir kere, vakit geçe yarısını geçkin bir zaman. Sonra, ortalıkta kimse yok. Ya yaşlı, ya... Haydi vanta mevcutlu diyelim; bu sefer de, o yağmurda, çamurda ortalıkta yaşamanın ne kadar çetin olduğunu bilmiyor ki... Tabi, İmdadı ahtı çağırmak lâzım ama telefon yok... Telefon olsa bile, ortada olacak olsa, imdadı ahtı yok... İşte, bütün bu yoklukler karşısında, kendilerinin yaşatılmaz bir hasasiyetle sakınılmasa gerekse, dişleri kenetlenmiş, ağızlarından köpüklü salyalar sarkmadan 3 insan var. Harmanlarda bulunanlar, bu durum karşısında dumdurmuşlar, taşınmıyor son ve nihayet ölüyor.

Sekize geliyor: dedi, Emel'im yanmıştır şimdi.

— Mahallesi?

— Merak etmeyin, dedi, yanmıbaban var.

— Evinin... Uyanır uyanmaz ilk iş sanneh demektir... Babası aklı ekte de bari ağ tufan...

— Merak etmeyin, dedim. Bu İhtiriye civada gibiyd. Kocasıbütün bütün bunları akıl edebilecekgibi, çocuğu ağlıyor, ona hastalanacağımı, hastalığın ihtilâtlarıneydan vereceğini, kısın helki de...

Abbahın kın neler anlatmıyordu halbuki!

— Ben, onun demirden de, taştan da sertim! Bahsen olduğu zaman te senin Emel'ini ne kadar seviyorum, onun ne kadar mücadeleyi, beni evde bırakar bırakıp gidersiyi, ne... Sesmeler böyle... Ne oldu? Öldüm mü?

Hurîye:

— Evâdum... diye mırıldandı, titrek sesle...

— Böyle seyleri at kafandan çıkarmalısın. Bu sana faydası yok. Ustelik insanı üzer, hargı eder!

İçi formacıktı.

Dersek bir odada, yüzlerce, binlerce çocuk ütülmesek. Temmuz güneşinin serpeleri bile sazçak alarında solunuşu gündezdi. Bir tarafan odanın tek pencerelinden vuran mühiş güneş, diğer tarafta, çorapları ütülendikçe bunu ütünün sıcaklığı: Kırmızı bir yayılı testisi gibi sararak akşama kadar sayılı bir iş yapmak!

Alıştı. Sicağa, güneşe, uyakta durmaya, sıtıdaki dinamek bilmeyer, mihanki çalıştıkma, her iş gibi, Hiçbir kocasıbun Emel'i ş et iyi tuttuğuna atlı kesbeyi ve yevmiye geldiğ bir tarafta, iş çorapcıbaşı tarafta da ütücü yevlemeye bile kadar.

Aksum uzeğiçi istemediğ zaman kocasıbu kocasını kendiğ bekleyer uluyor, yorumuğum gemen ünüyorda. Hurîyeyiğ bu yoğ ağlıyor, çiğlıyor, ağlıyor ağlıyor... Sonra neler anlatmıyordu!

Yen tanıdığı ağlıyorlar ağlıyor de öyle gelıl, öyle perişanlar vardı ki. Ya çankırılar! Hele kırlı beş yaşlarında bir Hurîyeye ne gerek gibi bir kadındı.. Hiç evlenmediğ. «Kendimi bildim bileğ çalıştı, yapıyorum dendi. Hiçbir ölüme ne ihtiyacım var benim ko ceya, dasbahı, hatta Hurîyeni'ye... Ve gelir, Hurîye hatta ağlıyor...

Meselâ derdi ki:

— Kocasıyım, yıpıtlıyım iş çok ağı, amma, parası çoktur, herhalde... Elli lira filan... Bellî de ellimi, kimbilir?

— Niçin sormuyorsun?

— Sakıyorum. Hafta başma ne kaldı, sorda? Eğer elli, yahut altmış lira olursa haftalığım, ikî aylı, bir eve taşınırı. Sonra takadlıe gücel bir kostüm, bir çift lahaplin, gömlek... Sonra asıl mühimi, bir masa aydıralım, yemek masası, lıkemeler, tabaklar...

— Bir de radyo istey o zaman!

— Canım sağ olsun kocacığım... Taksitle degil mi? Kırıma da neler neler alacam...

Böyle bir gün mahallemin aşıbıdıkı, kocu bıyıklı bakkâlıma gitmiş:

— Hafta başında borçlarımıza ödeyeceğim artıkı demiştı.

Adam:

— Gömü mısınıl mı? Ne gördü? «Eyine, gonuzlu»

— Hayır, cevahını vermiştı, çağıyorum.

— Hatlalık kaç?

— Elli!

Bakkal şaşmıştı da, o:

— Her gün bir paket cigara ver bacama!

Deyip ayrılmıştı.

Hatlalıkmı?

Eafta sonunda paraşar verilmeye başladı. Parasını alan çekildi, ele geldi. Elli sentra ara Hurîyeye gedi. Patronun ısıdıdıdıl ki, kağıdı imalıyuğu, para zarfını ver.

Elli veya altmış lira olması lâzımsa ve bu gün de inanmıştı ki, zarfı açıp bakmak aklına bile gelmedi.

Ş-ıraşlle kun gene bekliyorlardı. Zarfı açtı, Emel'i kuraldıadı.

Adam:

— Ne ağlıhğın kaç lirayoş? diye sordu.

— Elimde, Zarfın içinde iştel

Adam zarfı açtı, paraları saydı:

— Burda on iki buçuk lira var! dedi.

Hurîye hayretle baktı.

— Hadi!

— İşte... Bey lâzım iki buçuklu!

Çocuğunu bırakıp koştu. Onu sakın sakın dinleyen patron:

— Sana elli lira haftalık vereceğ dediğim ya!

Dedi.

Hurîye'nin gözleri kararda. Acıbye topsinde fırıl fırıl dönüldü ve kocu bıyıklı mahalle bakkalı sakıp bakıp kaçmıştı bellidi.

Eyüp sigorta dispanseri nerede yapılmalı

Sendikalar birliği sayınını Ali Ayşen, Eyüp Sigorta Dispanseri Sıhhâdarağa yolu üzerinde satın alınan yerde yapılmasını doğru bulmamıştıdır.

Bu görüşü Tekstil Sendikası da benimsemiş ve Sigorta Genel Müdürlüğüne aşağıdaki yınayı göndermiştir:

«Sigortanın İstanbulda üçü kesafetinin çokluğu göz önünde alınarak dispanser ve hastane inşaatına hız verdiğini yakından müşahede etmekle memnuniyet duymaktayız.

Sendikamızın edindiği malûmatı göre, Balatta tam teşekkülü ve 200 yataklı Musevi Hastanesi satılığa çıkarılmıştır.

Buna sebep, İstanbulda meskûn Müsevilerin eksriyeti Filistine hicret etmeleri üzerine hastanenin senelik 250 liralık masrafının karşılanamamasıdır

Adı geçen hastanenin bulunduğu Balat semti Haliç civarında olmanın ağır sanayinin tam merkezini teşkil etmesi bakımından Sigortacı satın alınması İstanbul işçisine büyük faydalar sağlıyacağı muhakkaktır. Şöyle ki:

Satılmakta olan Sıhhâdarağa Elektrik Santralına kadar yalnız altı dönümda 35, Eyüp ve Ramî civarında ise 11 fabrika vardır. (Bu rakama küçük atölyeler dahil değildir.) diğer tarafdan Balat semtindeki Atatürk Köprüsünde kadar olan sahil boyunca 36 fabrika vardır. (Küçük atölyeler hariç) Bunlara hastanede İkeyoğlu ehali Haliç boyunda da 16 ü yeni vardır. (Küçük atölyeler hariç).

Bu vaziyetlerde, iççi kesafetine karşılık olarak hali hazırda sigortanın bu semtte Bahariye yolunda yeni inşa edilen dispanser (ile hali hazırda faaliyette bulunan Eyüp Dispanseri arasında hakiki bir mesafe olmadığı halde) Defterdar Revzi yanında, adı geçen hastaneyi İççi Sigortası kendine mal ederse tatmin edeceğine büyük bir tatmin bulmaçağına kanıyız.

Temennimiz bir an evvel yeniden tetkikini rica ede ed sayğılarımızı arzederiz.

Başkan
Bahir Ersoy

Hukuk köseesi

(Başlarak 2 ci sahifede)

maddenin B bendinin son fıkrasındaki hükümü, tahtbi edilirse, bu müddetin ne kadar olacağı hususunda, İhtiyarlık, Malûlıyet ve Ölüm Sigortaları Kanunu'nun 3 ncü maddesinin birinci fıkrasına ve bu fıkrada ifade edilen hükümetin emir ve mülkiyeti altında bulunuyorlarsa devletin alakalı bulunduğu İktisadî Teşekküllerde memur Yüksek Hakem Kurulunda bulunmaya bu şekilde temin olunabilecek bir müddet zarfında kalmaktadırlar.

Bu gibi Yüksek Hakem Kurulunun teşekkülüne gerek bu kanunda ve gerekse Başbakanlığın bütün müdahaleleri yersiz ve itiraz kıracıdır. Kurulu teşekkül halkın ve profesörün dahi bu cemaza mensup oldukları topluluk tarafından intihap edilmelerinin daha isabetli olacağı kanaatindayız.

[1] İçtimai Siyaset Konferansları, İkinci kitap, sayfa 115 de 19 No. lu not.

Köylü ve şehirlinin durumu

(Baştarafı 1. cı sahifede)

yük şehirlere akın etmeleri, üzerinde ayrıca durulacak bir derd halinde kendini belirtti.

İşsizliğin artmıyı Çalışma Bakanı Nuri Ozsan şu rakamlarla ifade ediyor:

«1950 senesinde İş İşçi Bulma Kurumuna 32.203 İşçi müracaat etmiş, bunlardan 13.960 kişi yerleştirilmiştir. 1951 Ağustos ayına kadar 48.180 İş müracaat etmiş, bunlardan 13.475 kişi yerleştirilmiştir. Bu hâle göre yapılan müracaatlara ilçe kâfi bir karşılamma bulunmaktadır.»

Yani bu yıl sekiz ayda içinde iş bulyanlardan 17.477 kişi daha fazladır.

İstanbul Milletvekili İhsan Alnıal İşsizlik konusunu ele alan bütünlüm kalkmması lâzım geldiğini söyliyor. Hattâ diyor ki:

«— Köylü kalkınacak ve her köyde bir yıma bağlanacak olursa ilçelere ve illere akın önlenmiş olarakbtır. 1952 bütçe müzakeresinde İstanbul İlinde İşsizliğin artıfetini önleneğe ehbirliği ile çalışacağız. Bir kaç ay sonra İşsizliğin yardım kanunu ortadan kalkıcağımı şöndidan sizlere müjdeleyebilirim.»

Bu «müdelemeleçe» rağmen İstanbul Milletvekili Mükerrem Sarol köylerı hakkında şu müşahesesi bıl'ımıştir:

«— İstanbul köylüleri bugün ümmet hayatı yaşamaktadırlar. Biz çoklarında yol yoktur, su yoktur.»

İlhami Zirnat Banosna boş köylüler borçlarını ödeyemekte, banka, hacı efecek eşya ve ev'ini ipotek bulamamaktadır. Köylüler toprakcuz ve istihsal âletleri'nden mahrum kalıdıkça, toprak ağalarının sömürgesi halinde yasarsa ne köy kalkınır, ne şehirlere akın durur.

Sehirlerdeki patron - İşçi dıalıkesi ise ancak ve ancak ne şekilde İşsizlik önlenir, ne de İşçilerin yüzünde kan kalır. Sağlık Bakanlığı'nın verdiği ghıı bilânsun yayı verenden, hem de geneç yaştı geçer gider.

Nuri Ozsan'ın temel dâvalarını halletmek için İçişi sınıfının teşkilatlı faaliyeti ve haklarını birer, birer elde edebilmesi kuvveti kendinde bulması lâzımdır. Kıyılı sıtı, şehirli İşçiş kalırsa memleket kalkamaz.

Milletvekili Mükerrem Sarol

(Baş tarafı 1.inci sayfada)

üyeleri de hazır bulunmuştu. O gün, İstanbul Milletvekili ve Demokrat Parti İdare Kurulu Başkanı Dr. Mükerrem Sarol da toplantıya gelmişti.

İççiler dertlerini birer birer dökdüler:

«Turizm Kanun tasarısı hazırlıyor. Bu kanuna bir madde konuldu ki, Yabancı sermayesi turistik mahiyetteki otellerde çalıştırılacak. Şimdiden tedbir alalım» dediler.

«200. sayılı kanun 18 senedenberi tatbik edilememiştir. Üç ay önce İş İşleri Bakanlığı bir yazı gönderdi. «Kanun tatbik edilecektir» diye yazdı. Fakat hâlâ yabancılar, Türk İşçisinin elçmeğini edinmiş, lokmasını bağırdadan alıyor. Nerede kanun hükümlerinin tatbiki?» dediler.

«Vali, yabancı uyruklıları hiçmaye ederken memleketin öz evlâdlarını bir simitle kahvede beklemektedirler» dediler.

«Artık yeter! Bizler bir sınıf vesbesi arz ediyorsak bu yabancı uyruklular dayanısı halde!»... Fakat bu dâvanın nasıl ve ne şekilde halledileceği hususu hâlâ ayrı bir mevzu olmuştur.

Bizi, «suya sabuna deymesin» sloganı ile oyalıyorlar. Bu, artık seslerimizi, duyuralım. Yeter, yeter!» dediler.

Bundan sonra, Dr. Mükerrem Sarol sözü aldı. Dedi ki:

«— Yabancı tebaalıara, bu memleketin vatandaşlarına tanıdığım hakları, tanıyamayım. Bir adam evinin içinin dıaresini ihare devremeler. Sonra, kendi arzıdır, beymelmiş dosıuklarla alâkası yoktur. Yabancı tebaalıar bi rdaha buraıda çalışamazlar. Kanunlar Anıkarada tatbik edilir de İstanbulda edilmez mi?! Bu davaya parmağımın kesilmesi. Ara seçim müdekdesi bitsin. Sizi şerefinize ve şerefimin ki bu memlekette bir daha yabancı garson, yabancı muskiline çalıştırmayacağım.»

Yüzde onlarının elizaden alınıyıra bir de izin vermiyecez» ş Sayın Mükerrem Sarol, İstanbul İlıdare Kurulu Başkanı, «Yabancı alışlıanan bu nıukunu şöyle bitırdi:

— Size söz veriyorum. Bu şeyler evvelce nıe'ı bıen tatbiki edinir. Ara seçimi bitsin. Ozmustarımdaki mesulıyet yukunu ağır. Bu dıavayı halledecejim.

3? gün once ve yıdıı bu hâlde yüzünden İşçiler bir hayli sevinmişlerdi. Şimdi ise:

— Mükerrem Sarolda iş yokmuş diyorlar.

Ticaret Odası ve Eğlence Yerleri İççileri Sendikası Başkanı Vıldıraz Yakar yıllardan beri çalıştığı Şişli gazinosunda çıkan İşçiler, şöyle bir hâlâ bulmuşlar. Çünkü,yalı Yakarı bu yabancı tebaalıar, yıldıraz Yakarı, Şişli'den etmek için el altından çalışmaktadırlar. Yıldıraz durumu Çalışma Bakanlığına ve Sendikalar Birliğine bildirmiş.

Ölçeşiş Sendikası ikinci başkanı, A. Erdıalıyut şunları açıkiyor:

— 11-9-951 tarıhlı Franzısca Gıazetesi gazetesinde İzmirin en nıuazz Beyoğlu lokantarından birinı, patronu tarafından Türk garsonlarına çıkıayı yıldı ve yazı yazılmıştı. Denıl:yor ki. Bevoğlu müşterinin yüzde sekseni ıoıneıdır. Türk garsonları yabancı İlıan bilmiyorlar. Yabancı garsonlarımızı çıkıarmıştır. Bu yazı, ayıkıaşı ben Türk vatanında, Türk şehrinde ve evinde bu İşçin tahkıı bulunan Türk İçişinin dalıa sefaletini İsteyen yabancı İşçiyi duyuracağım, ve bu sayede de bankadaki hesabını yükseteceğim.

Buğün maske altına saklanan o yazı, sahibi ve kendisi gibi dıuşıne.a bazı arkadaşları da varsa İçişıe bilmiş olunuz ki bütün hayalleri boşa çıkacak o mıuhaıre-ıerlerine kolay, kolay ermiyecekçıdır.

Türk toprağında evvelâ Türkün karnı doyacaktır. Fakat:

Ne yazık ki o gibi çatak zurnalara hâlâ kulak veren büyükleriımiz bulunuyor. Hafızamızdan bir lâhza olsun dıüşmesin ki Türk vatanını ve milletini yok edilmekten vartığa ulaştıran BÜYÜK ATA milletinıiz yükseltmeyi refaha kavuşturmak için büyük bir bela olan kapitülasyonları kaldırdı idi. Fakat bugün görülüyor ki kapitülasyon tarafdıarlıarı hortlamaşa başlıyor. Kimisi turizm davasını ele alarak yabancı lıasıa bilmiyor. Kimisi ticaretimizi sürerek bilmem daha neleri bahane ederek kapitülasyonlar yolunu yıkarak çalışıyorlar. Bu kimseler kendilerinin hakiır olduklarını bizıeler dahı kendilerinin birer sermayedar, karşı tarafın ise sıır

Hasta işçiler

(Baş tarafı 1.inci sayfada)

yetişıdiğini Ankaraya gıden İççi temsıılcısi arkadşlarımız muavinlıa ana mıuıjıdıer. O şündenbıu bugüne şeylar çeşıti, nazarı itıbare alacağınız vadi alınmıştı. Fakat şımdıya kadar alınmıış hiç bir tedbir yokıur.

Üç buluslu iççi ailesine verilen ev, dıupanasız olduğu halıde, kıime yeri yoktur. Oturacak kanapesi, hattâ ayakta duracak yeri yok. Bu hina şıartıan hastalıklarıı çok sokakta arsa beklemekteıdir. Hasta İççiler gülmeş ve yağmur altında bekleımeşe hakkınız yokıur. Uç doktor, bir eczan, üç ıahıye, İcı memur, bir hadıeme cıman ıen küçük dıupanser kadınıu binanın içinde oturacak yer bulamamaktadır. Bu şartlar altında Hereketle yazılı gören doktoıdıa rımızı yarın müşkül hallerle karşılaştırmamız muhtemeldir. Netekim İççiler bu gün bu halıdıeıdıir. Evvelce muazzam bir binada çeniş şenlıq salonu havı onhasta yatağı bulunan revıre mıeşlikken bugün bir tek yatağı yokıur. Derlıçe yıdıemıi lâzımken gerıye gittiğinizi görüyoruz. Acıi bıi; mıdıahele karşınıda hastayı revıre yıdıemıizmıi? İzmıi İçıi ıanesine gıdıecıeşe kadar hastalıın yollarda sürünmesine gonıülıü nasıl ıaıa olur? Dıahası ıdıa var. Bıi gün evvel bir arkadaşımıa iş bıaşındı aşıdıe yere dıüşıü şıedıiye aıcıdık yok, sırtımızda dıupanserde gıötürdük. Bu sefer dıispanserde yatıracak yer yok.

Daha muazzam binadıayken ıdıa dıar binaya şeçılmesi. Herıeke bıirakınası müdür muavıni ve iç hıizmeıler şefinin yüzündendır. Müdür muavıni Herekeye gıeldığıinden beri İççi ile geçinemeıdıeıkıeıdır. Bu arkadaşımızın yaptıkıarı müracaat mıeıdır muavıni tarafından baıtalanmakıadır. İççiyi ıdıaha ziyade ezmek, ıdıaha ziyade ıdıarıamak ıdıaıkkınıı iççiyle temas etmekten mıeıdıeıt yıdır. Bu dıüşe dıüz hakkımızı ıdıa savıunıuyıoıuz.

Ekıstıene binamızı İstiyoruz. Şimdi ekıstıanıdıan eski revıre ıdıaşınıa mıuhaberat, muhaşebe, tıicaret mıudıürıüyıet taşınmıuştır. Şımdıi revıre bıinasınıda yıeıdıe gıösteıdıiıdıi. Onımuz kıişıin çoğuk ve karlı kıalır hıaıstalıarımız ıdıa kıalır. Şımdıi yerınıiz. Yıeıdıiı gıün ıdıakanıı kıalır dıeğıiıdıir. Çalışma Bakanınıdan İıdıeıdımesıini rica ediyoruz.»

Mersin belediyesi

(Baş tarafı 1.inci sayfada)

İççi ile mıüdıeıdıe elınıeıdıe kalıdı. Çalışma Bakanı Hıüıdıai Köçıgen ıdıa ıdıaıkkınıda şıu şıekıilde yazıdıan arkadaşımız Necıdıet Kıılıaç, Bakana «İş Kanununa tabi olmamıak» ıdıaıkkınıda 18 saat çalışan İççi arkadaşıarın hıaıkkı ve ıdıeıyerınıe şıikıyıeıtte bıulıunıdı. Bıaşıka bıir yazısında bıuhaşan İççi muşavıri «İş Kanununa tabi olmayan iş yerleri»nin mesai saatlerini ıdıaıdıa fazıla çıalıştıırmamıak temıeyne yetkiıidıiıdıir» cevabını verdiğinıiın üzerıinıe o raman ıdıaha bıir mıüracıaıat yıapmıak üzıeıre hallediımesi için Bakan tarafından emıir verıiıdıiği.

O gündenberi bıir buçuk senedıir Mersin Vilayet Makamı ile Belediyesi arasında mekik dokumakıtadır. Şon ded. olarak oıamıan ile, İççiıdeyşi tarafından ıdıa'ıa gıön sonra arkaşlıdığı şıibi İıdıa halledilemıiyen bıu dıeıdıı'mıi gazetemiz vatıaıtıaşıa İlgıiıdıeıre duyıuruyor ve soruyoruz:

Mersin Belediyesinin bu İçi yapmamıada kasıdı bıir mıahzıuıı mıuıdır? İlgıiıdıeıdıen açıkıamıamıasını istıiyoruz.

Milletvekili Mükerrem Sarol

(Baştarafı 1.ci sahifede)

«Vali ve Belediye Reisi Profesör Fahreddin Kerim Gökay da gıeçıtıe Gemkıetdıir:

Bu vazıiyıetıiıdıen hemen dıizıinı dıibıinde sayıılabıileıcıek öyıle köylüvardır ki bunlar kuruldu kurulalı bıir Vali yüzü gıöremıeıdıiğıiıdıir. Gezip dolaştığım köylerin çoğu kabıletlarıdır bir hayat yaşamakıtadırıar.»

Tarıfıten önceki devırlerdıeki taş devrini yaşayan köylülerımıiz, ıdıunun hayatı sıatın vatandaşlarımır bir ıkıar ıçıinıdıe kalıkınıacıak ve İstanbuldaki İşsizlik önlenecek!.

İlhami Zirnat Banosna boş köylüler borçlarını ödeyemıeıdıe, banka, hacı efecek eşya ve ev'ini ipotek bulamamaktadır. Köylüler toprakcuz ve istihsal âletlerı'nden mahrum kalıdıkça, toprak ağalarının sömürgesi halinde yasarsa ne köy kalkınır, ne şehirlere akın durur.

Şehirlerdeki patron - İşçi dıalıkesi ıdıa ancak ve ancak ıdıe ıdıe İşsizlik önlenıir, ıdıe de İççilerıin yüzünıdıe kan kalır. Sağlık Bakanlığı'nın verdiği gıbıi bıilânsun yayı verenden, hem de geneç yaştı geçer gider.

Nuri Ozsan'ın temel dâvalarını halletmek İçin İççi sınıfının teşkilatlı faaliyeti ve hıaklarını birer, birer elde edebıilmesi kuvvetı kendinde bulması lâzımdır. Kıyılı sıtı, şehırlı İççi kalırsa memleket kalkamaz.

Golden Çıkolata işçileri

(Baştarafı 1. ci sahifede)

patrondur. Onıdan şu İstefğımız var, diyemiyoruz. Geçenlerde milıetliş gıeldi (İş mıüfettişi). Onıa bıiz çağırmıştık. Fakat onıa:

— Yazıhanede şıekerji kıalıvenı demeşıtıik. Bu sıatı mıuhterem Mahmut Alçıyı gıörüyor. Seslenıyor ve konuşıuyorlar. Mahmıut Alçı onıa diyor ki :

«— Bıiz patronun önünde sınıırıı içımizi dökemeyıiz!»

Eğer bu arkadaş, mıüfettişi gönıesıeydı, teker teker hepsıiıdıen İşten çıkarılmasına sebeb oıacaıtı.»

Hamalların Şikâyetleri

(Baş tarafı 1.inci sayfada)

ruçeşme Halk Kömürleri Deposunda namalık yapıan arkadaşlarımız, bu sıatı sıahıatıdı olıarıak başarılmasıı İçin evvelıa nıizam ve intıizam ıstıer. Üçüncü sınıınıuz bu dıepoda nıuhur eıdıen bıir takım nıahıs hıâdıiseıleıri önlıeyıebıilmıek İçin arkadaşlarımın yardımıyle oıg sendıika kurdum ve bunıu İçıin ıdıa arkadaşlarımıa yatıılı kazanan arkadaşıa bıaşıvıuruyıoıuz ve bağlamıaya muvafık olduk.

Biz 120 arıkadaş bu depoda çıalışıuyıoıuz. Bıu halkın aşımıerlerini evlerıine bıoşaıtıdıı. Akşam olınca da toplanan paıyımı ıdıe'ıdı hamal arkadaşıar arasında takısıim edıerdıiıdıı. Fakat bu hâl pek uzun sürmıedı. Bıir takım kıişıiıdıer bıizıim bıu çalışıamımızı ıdıezıetıemeıdıe başıladı.

Bıir de bunlara gıöıdıerıiıdıe depo personıeıdıı yıaşıa ıdıa ıdıaıdıa zıaıten dıüşıü. ıdıan yevmıiyıemıizıiıdıen bıizıdıen aşıalmıa bıizıdıen çıok izmıeıdıe ve bu yüzıdıen o çıok kıâdıiseıler vıaıkıaı gıelmıeıdıeıdır.

Gün geçtıikıçe vıaıhamıet kıesbıitmıeıkıte olan feıdıi dıurumımuzıda kıim alkkadıaşıı olacak?. Bu hususıarıda alkkalıarın nazarı dıikkıatıi çıeıkmıesıini rica edıerım.»

İş ve işçi bulma kurumundan

İŞ ve İŞÇİ BULMA KURUMUNDAN:

Otel, Lokanta Gazino ve Eğlence Yerlerinde çalışan İşçiler 15 Ekimden itibaren resmen İstihdama tâbi tutulacaklardır.

İstanbulda, Pazartesi, Salı ve Cuma günleri saat 14 den 18 e kadar Beyoğlunda Kalyoncukullık caddesinde 39 numarada Otel, Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri İstanbul Sendikası tarafından yapılacaktır.

Sendikada İstihdama girecekler için her gün ayrı ayrı numaralar verilmektedir. Bütün İşçilerin iki fotoğrafla birlikte Sendikaya müracaatları lâzımdır. Bilgi edinmek üzere ilân olunur.

İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMU
İST. İŞBESİ MÜDÜRLÜGÜ

Bakırköy İşçileri

(Baştarafı 1. ci sahifede)

Üstelik, odunları taıdıtıdıı etıtıiğı günlerde tesıiım etmemişıtıir. 1 aydıa bıitmesı gıerekıen İşıeıyıen, 2 aya geçıtıiğı halıde ıdıa'ıa ıdıa'ıamamıaşıtıır. Bıu mıüımesısiı Fahrettin Gökşen ıdıa'ıa hıusuıstıa şunıları söyıleımişıtıir:

«— İşçıiıerımızın çoğu, geçıekıondularıda oıtıurmakıtadır. Bu barınıdıan kışın ara sıırın geçmesıi ıihtımıaıdı olmıayan yollarcan odıun taşıdığı gün dıurıaıtır. Mütıeıdıin bıu durumu gözıönıünıdıe tıutmıaısı lâzımdır.»

Üsküdar tütün İşçileri yönetim kurulu

Üsküdar Tekel İşçileri yıuıkıa kongresini yapmış ve İş İşçiler Yönetim Kurulunu seçmiştir.

Başkan: Ali Sertel, B. Vekili: Yücel Tunçerin, Muhasip Medıha Unsel, Vezneıdar: Sıam Zaımıoğlu, Sekreter: Neşet Ömıer, Üye: Mehmet Dede, Üye: Ömıer Kıaıdıı, Üye:

Denetçiler: Cemıal Durak, Tahıir Tamıuık, Hüseyın Kıvımaz.

Hayşıyet Divanı Üyeleri: Kadıir Tuyçıuoğlu, Cavıit Kıuı Mehmıet Alıay.

Başarılar dıileriz.

Kutu fabrıkası İşçileri yönetım kurulu

Cıbalı Tekel Kutu Fabrıkası İşçiıleıri ıdıün yıuıkıa yıapmıış olıduğu kongreıde yıönıetıim Kurulu aşıağıdıaki şıekıilde seçıiıdıi İşçiıer dıün vaşıpkası vıaşıife taksıimıinıde yıeıni Yönetım Kurulu şu şıekıilde İşçıiıerımızıin: Başkan: Ali Şıefıkıet Başkanlığına, Rıaşıip Selen Başkan Vekıiıliğıine, Mıaşıafıer Alp Sekıreıter, Rıuıstıem Cıaıdıan Sayman, Bıedrı Atıaman Vezneıdar, Emıine Ozıeıdıa ve Hıaşıan Doğıru Yönetıiıme getırılmıişıtıiıdıir, tebrıik ederı başarılar dıileriz.

İLAN TASHİHİ

Gıda Sanayıii İşçıiıerı Sendıikası Yıönetıiıdıen Yıazılmıa Tıebıliğımızıin ıdıaıdıdınıe yanlışlıklarımızdan dıoıla mıuıdıdesi bıükmünıdıür.